

Landskap: Småland Upptecknat av: Harald Tigerström
 Härad: Köpingland Adress: Hultsfred.
 Socken: Ven Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1931; incl. 1941. Född år _____ i _____

Mar. Elin, - spåkunnig. s. 1-2.
Trölsägen. s. 3.
Dymmelvaskan. s. 4.
Peder Hammar, som blev adlad. s. 4.
Barn dop s. 4
Dialektord för fäbrd. s. 4-5.
Garverier. s. 5.

Skriv endast på denna sida!

Smallwood
Carpenter

1862

LUNDS UNIVERSITET
FOLKHÄLSA OCH
SÄRKAIV

Wanda

167671

Hoppar ni möttagit mitt förra brev. En frukostomgång veckans
har hindrat mig från att skriva in detta minnen. Jag har
lyckats få tag i en historia från en gammal vän i byn.

länge har gått här en sägen om en prästman vid
mor Elin. Hon var från Kopparnäs i Ume socken. Den gå
tillhörde på den tiden staden. Men Elin fick på grund av sin
sticklighet i sjukdom till ständs av hemska Kopparnäs. H
kommer det sig, att Kopparnäs bli egen gård. Men detta till
vill jag i det följande berätta något om. På en genomresa i
Sveriges konung Karl IX utlofsed, som då var gästgiver
Konungen hade hört talas om mor Elin sticklighet i sjuk
Han lät därför kalla henne till sig för att se om det verk
var sant, att hon kunde sjuk. Konungen hade tillsett en stor
me. Staden hade han utmålats, vilka han sedan jämför
med sig. När mor Elin nu trädde in hos konungen ^{högad} ~~att~~ han

No. 17764:2

välkommen och sade, att hon skulle stå sig med i stolar. Men hon svarade liksomungen: "Esa majestät, det är bättre att stå än att sitta på molar." Kungen blev högen öfver hennes svar men komme ätes ett nytt suppe. På gästgivargården gick en de sa. Men frågade kungen om det var, om hon kunde säga, åt många gissa om hade, och hundra de sa om till fingen den svarade li, att den hade 11 gissar. Sedan sade hon, huru de var till fingen. Kungen lät slakta den. Det befunns om, om det hade rätt både i det ena och det andra avseendet. Kungen var nörd och gav så om det liden hörsamman till för kungens stickliga gråd om.

Vänligen

Harald Tigerström

och till kungen och till 15 juli från dato Mörfors

Småland
Ongelund

1. 1. 3
N. 7764: 3.

LIBRARY
FOLKMINNESARKIV
LUND
M. 7764: 3

Venera Sn

År 1937.
Till
Föreningens för Smålands Nimmens

Stund.

Jag lämnar härmed några bidrag. Hvarstede de äro in
så lyckade, men jag tror i alla fall att de bli frakomma.
Jag är dock i mina hemrakter har det under ti
na gått en vägen om några tiol, som skulle ha haft sitt
i Borgens i marketen av Tuna byska. Tiolen var mycket ge
och var i allmänhet fruktade i krakten. Likväl någode en
king en gång på en frist häla på dem. Vid ankomsten blev ha
vartigt motagen av tiolen, som lyöde honom på en silverkä
fylld med någon slags vätska, vad det nu var. Bågen var i
allt, och om de blev ormed dem, var också deras makat ute. På
ligen i några begreper med det samma, att det var gift i bågen
var mig blott, att så fort som möjligt fly bort på sin orätt,
are med dem. Stack ihäl följde tiolen. Så kom han emellertid
en korstjärna och för att klara sig undan tiolen, måste han
da redet över den. Det lyckades också. Han var räddad, och för
för tiolen och borta. Silversågenen är en man vära denna
som man förtäro på Tuna herregård.

M. 7764:4.

De särskilda dagarna i dygnmelbeckan i min socken, alltså "en kallademän och kallas förresten ännu: Blå-måndag, Vite-tisdag, din onsdag, Skärtorsdag, Långfredag, Säckedag (kors)-lördag.

Jag kan vidare nämna en historia om släkten Hammarsköj kottung. Släkten av Hultsfred ligger en gärd Hammarskö, de en onsdagsvill för många ^{se} sedan bodde, som hette Peder Hamm. Det var antagligen på den tid, då Sverige lydde under Danmark, och som Peder ju är ett danskt namn. Småttid Peder trivdes ej med, mycket utan gav sig i hustrigärast. Han ~~var~~ han stora framgång vilka han också fick belöning för. Han blev nämligen adlad. Orta har jag följande att berätta. Då han en gång stod inför konungsten att ha utgjort flera lysande dåd, frågade konungen honom vad han hette. Han svarade då: "Hammars". Till detta svarade konung: "Till din Hammars skall jag sätta en skyöld". På så sätt skall den ~~na~~ släkten Hammarskyöld uppkommit och fått sitt namn.

Just berättades ^{för mig} om ett brudpar. Något för Smålands Nyn tänkte jag. Brudparet var någon gång på 1870-talet. En kvinna i de föra fram ett barn till dop. Hon hade aldrig gjort det förut fick därför asten moder en del anmärkingar om, huru hon stannade tillräcka bl. H. följande. Modern tillade henne, att hon avsett inte fick lov att under dopet nämna detta, om hon ^{och} var tvungen att göra sina bekräftar. Då skulle annars barnet hela livet igen göra i stängeln, som de säger här i bygden. På tal om målet ~~kan~~ jag nämna följande.

På en herrgård här i staden var anställd en gammal man. Det han var i tjänst år 1770-talet. Då gärdens ägarinna frågade, om han gjort i ordning allt, som lög på hans lott, svarade han:

M. 7764:5.

"än, för än har jag fejjet" kom. Hon tänkte, att han menade något och ämnade avslöja mannen. Men några dagar senare fick hon reda på, vad han menat. Med fejjet" hade han menat jäboden. Han sade nog aldrig fejjet" mera, ty äggsinnan sade till honom, utom, att videt ej var aventura. Så går alla sådana där gamla bort.

Till sist den här gången skulle jag nämna något om garna. Det har ~~för~~ varit 2 i denna socken, men de äro, vad jag vet, i till. Dessa båda voro i gammal hem. Gudarna hade man i kar. De kallade man dem, så att häret skulle gå av. Sedan lade man om det var för- eller getskinn i videlbart, s. k. pulver i elsbark och på huden i granbark eller t. o. m. i råg. Bäst efter berättade man huden. Man hade kalmetorlånga knivar, med vilka man tog bort alla bitdelar. Sedan lät man huden stå i flera dagar. I slutet, en stor stång, som i ändan åt botten till var försedd med en kavel. Denna kallade man nu huden, så att dessa blev utan tygskor. Bäst efter förgade man dem, och för att sedan göra dem mjuka, smorde man in dem med tann. Så gick det till, som jag nu närmast nämna i Vasa socken för cirka 150 år sedan, när en gammal kavel berättat för mig.

Tänligen

Harald Tiggren
GustafssonHultsfred.

UNIVERSITETS-BIBLIOTEKET

M. 7764.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUND

Lund den 8 sept. 1941.

Professor C.W.von Sydow
Lund

Broder,

I Wrangels papper fann jag just bilagda brev. Jag känner inte till att föreningen för Smålands minnen har några folkminnessamlingar, utan, om Du så vill, vore det väl bättre att brevet katalogiserades hos Dig.

Tuus

Nedersalm